

**МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА
«ЄВРОПЕЙСЬКЕ ПРАВО»**

Спеціальність: 293 «Міжнародне право»

Нормативна дисципліна «ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА»
Курс забезпечує: д.ю.н., проф. Петро Пацурківський

«Верховенство права» належить до «наймолодших» нормативних дисциплін освітньо-професійних програм фахової підготовки магістрів зі спеціальностей 081 «Право» та 293 «Міжнародне право» на юридичному факультеті ЧНУ ім. Ю. Федьковича. У більшості правничих шкіл України вона ще не викладається. Однак враховуючи виняткову засадничу роль доктрини та принципу верховенства права як однієї із трьох – поряд з людськими правами та плюралістичною демократією – фундаментальних цінностей Європейського Союзу, а також роль верховенства права як критерію обґрунтування і прийняття будь-якого правового рішення, кафедра публічного права юридичного факультету університету впродовж останніх п'яти років викладає студентам цю навчальну дисципліну.

Мета даної навчальної дисципліни полягає в тому, щоб:

а) дати магістрам **знання та розуміння**: антропосоціокультурної природи верховенства права як основоположної загальнолюдської цінності; місця верховенства права у системі антропосоціокультурних цінностей; світоглядних джерел доктрини та принципу верховенства права: основоположних типів доктринальних підходів до розуміння верховенства права; буттєвої укоріненості верховенства права; примату блага (потреб) людини відносно її прав; пріоритету прав людини відносно її обов'язків; необхідності врахування кожним індивідом життєвих потреб іншого; особливої місії Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії) у здійсненні верховенства права; ролі та значення, механізмів реалізації принципу верховенства права у правовій системі України;

б) виробити у магістрів **когнітивні вміння**: розпізнавати у невичерпній правовій реальності наявність чи відсутність верховенства права; виявляти тенденції, міру та форми впливу верховенства права на цю реальність; розрізняти онтологічну та позитивну укоріненість верховенства права; аналізувати зі світоглядних позицій парадигми верховенства права будь-яку правову ситуацію; розрізняти пізнавальний інструментарій доктрини верховенства права серед іншого пізнавального інструментарію; застосовувати цей інструментарій для аналізу юридичної практики, здійснення відповідних узагальнень, обґрунтування оцінок, висновків та пропозицій;

в) прищепити магістрам **практичні навички**: розпізнавання у будь-якій юридичній конструкції наявності чи відсутності ознак та властивостей верховенства права; застосування до вирішення практичних задач категорійно-понятійного апарату доктрини верховенства права; використання понятійного інструментарію доктрини верховенства права до аналізу правової дійсності; знаходження належних та достатніх аргументів для обґрунтування необхідності утвердження верховенства права у практичній діяльності; визначати за окремими проявами та їх зовнішніми ознаками правову природу будь-якого суспільного явища; застосовувати Еталонні тести Венеційської комісії як мірило верховенства права.

Оволодіння вищезазначеним арсеналом знань і розумінь, когнітивних умінь і практичних навичок належить до атрибутів будь-якого правника європейського типу.

Нормативна дисципліна «ЄВРОПЕЙСЬКЕ ФІНАНСОВЕ ПРАВО»

Курс забезпечує: к.ю.н., доц. Дмитро Костя

Важливість вивчення студентами магістратури спеціальності 293 «Міжнародне право» основних положень і концепцій фінансового права ЄС, окремих держав-членів співтовариства та інших європейських країн на сьогодні зумовлена низкою обставин, до яких, в першу чергу, належить постійно зростаючий обсяг товарообороту між Україною та ЄС, вихід вітчизняних компаній на європейські ринки фінансових послуг та капіталу, і безумовно – укладення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Співтовариством, ключову частину положень якої складають саме норми щодо регулювання транскордонних фінансових операцій, які здійснюються під час провадження зовнішньоекономічної діяльності фінансовими установами – резидентами України та країн-членів ЄС. Тому затребуваність на ринку праці юристів-фахівців у галузі європейського фінансового права непинно зростає.

Метою навчального курсу є здобуття студентами навичок та відповідних знань у галузі європейського фінансового права як одного із найважливіших правових засобів інтеграції фінансових систем країн-членів Європейського Союзу та забезпечення реалізації фундаментальних свобод в частині свободи руху фінансових послуг та капіталів в рамках єдиного внутрішнього ринку Співтовариства.

У результаті вивчення курсу студенти отримають **знання** про: основні принципи, поняття, а також нормативні джерела європейського фінансового права; правовий механізм регулювання ринків фінансових послуг та банківського сектору в ЄС; методи та підходи щодо гармонізації національного фінансового і банківського права країн-членів ЄС; банківське регулювання та пруденційний банківський нагляд в країнах-членах Європейського Співтовариства; особливості регулювання ринків цінних паперів та діяльності фондових бірж; правове регулювання операцій з деривативами та іншими фінансовими інструментами; правові аспекти процедур банкрутства компаній та їх виведення з ринку; основні засади правового регулювання здійснення інвестицій в країнах-членах ЄС; правові стандарти надання фінансових послуг та захист споживачів фінансових послуг в Європейському Союзі; методи та підходи до протидії зловживань на ринку фінансових послуг та капіталів; процедури узгодження банківської і комерційної таємниць та критеріями допустимості розкриття інформації фінансовими установами тощо, а також здобудуть **вміння** в частині підготовки та подальшого юридичного супроводження інвестиційних проектів і контрактів, фінансових транзакцій, кредитних договорів, виявлення та усунення можливих ризиків у проведенні банківських операцій, укладенні та реалізації договорів, забезпечення найбільш ефективного захисту інтересів споживачів фінансових послуг. Студенти також оволодіють **практичними навичками** щодо: консультування, підготовки проектів інвестиційних, кредитних договорів і договорів позики; правової експертизи укладених угод, консультування з питань виконання їх умов; правової оцінки реструктуризації кредитних зобов'язань, підготовки та юридичного обґрунтування відповідних рекомендацій; надання рекомендацій стосовно судового захисту інтересів клієнтів, підготовки позовних заяв, у тому числі щодо повернення вкладів, виконання умов договорів банками; представництва інтересів клієнтів у судах; оскарження незаконних судових рішень, підготовка скарг; представництва інтересів банківських установ у відносинах з клієнтами у судових, правоохоронних органах.

Нормативна дисципліна «СТРУКТУРА ЄС»
Курс забезпечує: к.ю.н., доц. Ольга Чепель

Нормативну дисципліну «Структура ЄС» включено до освітньо-професійної програми фахової підготовки магістрів зі спеціальності 293 «Міжнародне право» на юридичному факультеті Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича. Вивчення даної дисципліни надає можливостей студентам фахово розглядати особливості основних елементів структури ЄС, надавати їм правову оцінку, бути здатним гармонізувати отримані під час пропонованого курсу знання з академічними вміннями та професійними кваліфікаціями правника-магістра.

Мета даної навчальної дисципліни полягає в тому, щоб:

а) дати магістрам **знання та розуміння**: доктринальних підходів поняття Європейського Союзу; еволюції євроінтеграційного розвитку в умовах глобалізації; міжнародно-правового регулювання діяльності ЄС у цілому, Євроатому; процедур створення, діяльності й припинення діяльності семи інститутів ЄС; питання функцій, способів та форм їхньої реалізації допоміжними органами та установами ЄС; виконання державами-членами зобов'язань за установчими договорами ЄС, ролі та місця фізичних та юридичних осіб в структурі ЄС.

б) виробити у магістрів **когнітивні вміння**: орієнтуватися в системі законодавства Європейського Союзу і практиці країн-учасниць; розпізнавати механізми взаємодії інститутів ЄС; аналізувати правові можливості Євросоюзу як правосуб'єктного учасника міжнародних відносин згідно положень Лісабонського договору; розкривати особливості співпраці ЄС, держав-членів, третіх країн та міжнародних організацій; аналізувати діяльність та взаємодію основних, допоміжних органів Європейського Союзу; розкривати механізм реалізації повноважень допоміжних органів ЄС; розпізнати особливості правових відносин України та Євросоюзу.

в) прищепити магістрам **практичні навички**: аналізу джерел права ЄС, групування, класифікації та узагальнення правових явищ, що пов'язані з міжнародно-правовим регулюванням питань євроінтеграції, повноцінно сприймати процес вдосконалення національного законодавства з метою його наближення до європейських стандартів, практичного застосування набутої інформації у самостійній науково-дослідній роботі; використання понятійного інструментарію в організаційній структурі ЄС в процесі аналізу правової дійсності; знаходження належних та достатніх аргументів для використання елементів структури ЄС у практичній діяльності.

Оволодіння вищезазначеним арсеналом знань і розумінь, когнітивних умінь і практичних навичок належить до атрибутів будь-якого правника європейського типу.

Нормативна дисципліна: «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЗАХИСТ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ»

Курс забезпечує: д.ю.н., проф. Сергій Меленко

Європейський захист людських прав є однією із провідних дисциплін, які читаються студентам в процесі фахової підготовки магістрів зі спеціальності 081 «Право» та 293 «Міжнародне право» на юридичному факультеті Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича. Дана дисципліна, у тому чи іншому вигляді, викладається у більшості правничих шкіл України. Саме тому, враховуючи виняткову засадничу роль доктрини та принципу захисту людських прав як однієї із трьох – поряд із верховенством права та плюралістичною демократією – фундаментальних цінностей Європейського Союзу, а також роль захисту людських прав як критерію обґрунтування і прийняття будь-якого правового рішення, кафедра Європейського права та порівняльного правознавства впродовж останніх п'яти років викладає студентам цю навчальну дисципліну.

Мета даної навчальної дисципліни полягає в тому, щоб:

а) дати магістрантам **знання та розуміння:** основних теоретико-правових, політичних та інших передумов, етапів розробки та прийняття Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод; основних елементів європейської інституційної системи захисту людських прав та місце в цій системі Європейського суду з прав людини; порядку формування та структури Європейського суду з прав людини; підстав звернення до Європейського суду з прав людини з метою захисту людських прав та вимог до відповідних заяв; порядку встановлення фактів порушення людських прав та розгляду відповідних заяв та звернень при підготовці справ до розгляду в Європейському суді з прав людини; основні категорії справ, які розглядаються Європейським судом з прав людини; поняття та механізмів вжиття відповідних заходів індивідуального та загального характеру, спрямованих на забезпечення виконання положень Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод; порядку застосування судами практики Європейського суду з прав людини в процесі здійснення правосуддя.

б) виробити у магістрів **когнітивні вміння та практичні навички:** складення заяв до Європейського суду з прав людини; аналізу та тлумачення рішень Європейського суду з прав людини за ключовими напрямками: справи щодо захисту права на життя, права на захист від катувань, нелюдського та такого, що принижує гідність, поводження або покарання, права на свободу, права на справедливий судовий розгляд, права на повагу до приватного життя, справ щодо захисту соціально-економічних та політичних прав; застосовування на практиці порядку звернення рішень Європейського суду з прав людини до виконання і застосування положень Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод у судовій сфері, сфері законодавства та в адміністративній практиці.

Оволодіння вищезазначеним арсеналом знань і розумінь, когнітивних умінь і практичних навичок належить до атрибутів будь-якого правника європейського типу.

Нормативна дисципліна «ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАВОВІ СТАНДАРТИ В МЕДИЦИНІ»

Курс забезпечує: к.ю.н., доц. Торончук І.Ж.

Концепція нової системи охорони здоров'я побудованої за європейськими стандартами, передбачає чимало змін у галузі правового забезпечення процесу надання медичних послуг, основою яких стає людиноцентристська спрямованість. Вказана особливість, що є природнім, викликає гостру необхідність підготовки фахівців-юристів відповідного профілю, які зможуть належно та ефективно реагувати на нові виклики у сфері правового забезпечення охорони здоров'я, які постають внаслідок трансформаційних процесів у сфері надання медичних послуг. Саме у вказаній сфері буття соціуму, зокрема і українського, медичне право відкриває перед студентами-юристами надзвичайно широкі можливості їхньої комплексної фахової підготовки, спрямованої на формування та розвиток відповідних професійних компетенцій у галузі медичного права, зорієнтованих на отримання необхідного обсягу теоретичних медико-правових знань, набуття практичних навиків фахового правового захисту й правозастосування, оволодіння достатнім рівнем правової культури та правосвідомості для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання людських прав у сфері охорони здоров'я.

Мета даної навчальної дисципліни полягає в тому, щоб:

а) дати магістрам **знання та розуміння:** міжнародно-правових стандартів в галузі прав людини та охорони здоров'я; чинного законодавства України про охорону здоров'я, у т. ч. біоетичного; тенденцій нормотворення й державної політики у сфері охорони здоров'я; понятійно-категоріального апарату в галузі медичного права; прав та обов'язків суб'єктів медичних правовідносин; механізмів та процедур захисту прав людини у сфері охорони здоров'я (національних і міжнародних); видів і підстав юридичної відповідальності у сфері охорони здоров'я; юридичної практики в галузі медичного права, в т.ч. Європейського суду з прав людини; правових умов провадження окремих видів медичної діяльності.

б) виробити у магістрів **когнітивні вміння та практичні навички:** самостійного опрацювання законодавства України та міжнародних стандартів у галузі охорони здоров'я; аналізу правової природи прав людини у сфері охорони здоров'я; підготовки необхідних процесуальних документів; застосування юридичної практики у сфері правозахисної і правозастосовної діяльності, в т.ч. правових позицій Європейського суду з прав людини, Верховного Суду України; правильної кваліфікації наслідків професійної діяльності медичних і фармацевтичних працівників та надання їм належної юридичної оцінки.

Оволодіння вищезазначеним арсеналом знань і розумінь, когнітивних умінь і практичних навичок належить до атрибутів будь-якого правника європейського типу.

Нормативна дисципліна «ЄВРОПЕЙСЬКЕ КОМЕРЦІЙНЕ ПРАВО»

Курс забезпечує: к.ю.н., доц. Руденко О.В.

Актуальність та необхідність вивчення нормативної дисципліни «Європейське комерційне право» зумовлені тим, що внутрішній ринок передбачає скасування перешкод у свободі пересування товарів, осіб, послуг і капіталу між державами-членами ЄС, а відмінності в національному праві істотно ускладнюють процес укладення транскордонних договорів, створюють правову невизначеність у договірних відносинах між господарюючими суб'єктами різних держав, ведуть до збільшення транзакційних витрат, що перешкоджає економічній інтеграції та співробітництву держав Європи. Необхідність усунення названих правових обмежень і забезпечення безперешкодної та вільної торгівлі поставило завдання гармонізації приватного права країн-учасників ЄС, що було істотною умовою завершення процесу створення загальноєвропейського товарного ринку.

Мета даної навчальної дисципліни полягає в тому, щоб:

а) дати магістрам **знання та розуміння**: основних характеристик і тенденцій розвитку правового регулювання комерційної діяльності в ЄС; становища ЄС як лідера світової торгівлі; єдиних принципів спільної торговельної політики ЄС; особливостей укладення тарифних та торговельних угод; шляхів досягнення уніфікації у заходах щодо лібералізації торгівлі; експортної політики та заходів із захисту торгівлі; демпінгу та субсидіювання в ЄС;

б) виробити у магістрів **когнітивні вміння**: розуміти регулювання експорту товарів з країн ЄС до інших країн; розрізняти тарифне та нетарифне регулювання імпорту товарів з держав, які не є членами ЄС; розпізнавати режим генералізованих тарифних преференцій; застосовувати набуті знання щодо укладення тарифних та торговельних угод; вміти застосовувати заходи із захисту торгівлі; розуміти нетарифне регулювання торгівлі в ЄС, зокрема мати уявлення про демпінгові процедури, ліцензування, субсидіювання; розрізняти підприємницьку, торговельну та комерційну діяльність в ЄС;

в) прищепити магістрам **практичні навички**: розпізнавання суб'єктів комерційної діяльності ЄС; визначати організаційно-правові основи регулювання комерційної діяльності; застосовувати на практиці основи функціонування товарних ринків ЄС; вміти застосувати саморегулювання у сфері торговельної діяльності; розуміти процес укладення комерційних договорів; розуміти договірний процес в комерційному обороті; розрізняти договірні конструкції та систему комерційного представництва; виявляти сервісні зобов'язання в комерційному обороті; розрізняти договірну відповідальність та зобов'язальний захист суб'єктів комерційної діяльності в ЄС; розуміти правові основи формування конкурентного середовища в комерційній діяльності ЄС.

Оволодіння вищезазначеним арсеналом знань і розумінь, когнітивних умінь і практичних навичок належить до атрибутів будь-якого правника європейського типу.

Нормативна дисципліна «ЄВРОПЕЙСЬКЕ АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»

Курс забезпечує: д.ю.н., доц. Віталій Вдовічен

Європейський адміністративний простір має власні традиції, які хоча і ґрунтуються на характерних адміністративних традиціях ЄС, але вже фактично їх перевершили. Ключовими характеристиками цього простору стали адміністративна надійність, яка є необхідною для гарантування верховенства права, та ефективне здійснення розвитку економіки і європейської політики.

Метою навчальної дисципліни «Європейське адміністративне право» є забезпечення оволодіння студентами розуміння європейського адміністративного права у широкому значенні (право, що, регулює діяльність європейської адміністрації, органів, установ та агенцій європейських регіональних організацій) та у вузькому значенні (право, що регулює лише діяльність європейської адміністрації).

У результаті вивчення нормативної дисципліни «Європейський адміністративний простір» студенти набудуть необхідних **компетентностей щодо** правничих доктрин, принципів та інститутів європейського адміністративного права, а також щодо основоположних міжнародних стандартів європейського адміністративного права; ознайомляться із новачійними підходами в діяльності європейських інституцій по застосуванню норм і принципів європейського адміністративного права; отримають практичні навички стосовно виявлення, попередження та ліквідації умов і причин порушення норм європейського адміністративного права.

Дисципліни за вибором:

1. Європейське кримінальне право (доц. Волощук О.Т.)
2. Інституційне право ЄС (доц. Чепель О.Д.)
3. Податкове право в країнах ЄС (доц. Вайцеховська О.Р.)
4. Договори і медіація в європейському праві (доц. Волощук О.Т.)
5. Бюджетне право ЄС (доц. Вайцеховська О.Р.)
6. Правове регулювання трудової міграції в ЄС (доц. Задорожна С.М.)
7. Європейське туристичне право (доц. Руденко О.В.)
8. Європейське екологічне право (доц. Руденко О.В.)
9. Простір свободи та безпеки в ЄС (доц. Задорожна С.М.)
10. Відповідальність держав та фізичних осіб за порушення міжнародного гуманітарного права (доц. Волощук О.Т.)
11. Обіг персональних даних (доц. Задорожна С.М.)
12. Авторське право і суміжні права в ЄС (проф. Меленко С.Г.)
13. Дипломатія і міжнародне співробітництво (ас. Кирилюк Н.В.)
14. Міжнародно-правові засади захисту та забезпечення прав людини в європейських міжнародних організаціях (проф. Меленко С.Г.)
15. Academic Legal Writing (Академічне юридичне письмо, англійською мовою) (доц. Петренко О.Д.)
16. Akademisches Schreiben für Juristen (Академічне юридичне письмо, німецькою мовою) (проф. Лабінська Б.І.)